

**ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ**

СХВАЛЕНО
на засіданні Вченої ради
від 15.12.2022 р., протокол № 6-22

ТВЕРДЖЕНО
Ректор
БОНДАР О.І.

ПОЛОЖЕННЯ
про наукового керівника
здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії
у ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти
та управління»

Київ - 2022

Положення про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – Положення) розроблено на підставі: Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44; Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 11 липня 2019 року № 977 зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 880/33851; Положення про організацію освітнього процесу у Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління; Положення про академічну добросовісність у Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління, а також інших чинних нормативно-правових актів.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – Аспірант) одночасно з його зарахуванням до аспірантури відповідним наказом ректора Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (далі – Академія) призначається науковий керівник з науковим ступенем доктора наук з числа науково-педагогічних працівників Академії. За рішенням вченої ради Академії, право керівництва аспірантами може бути надане кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Академії за умов відповідності вимогам зазначеним у п. 1.3. цього Положення.

Наукова діяльність аспірантів має відповідати напряму (тематиці) досліджень наукових керівників за спеціальністю освітньо-наукової програми (далі-ОНП).

1.2. Рівень наукової активності наукового керівника із науковим ступенем доктор наук засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше двох з наступних умов:

1) наявність наукової публікації у періодичному виданні за спеціальністю, яке включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН (у тому числі у співавторстві);

2) наявність наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України за спеціальністю ОНП, та/або авторських свідоцтв, та/або патентів загальною кількістю три досягнень за останні 5 років;

3) наявність виданого підручника чи навчального посібника, що рекомендований МОН, іншим центральним органом виконавчої влади або вченою радою Академія, або монографії (у разі співавторства – з фіксованим власним внеском).

1.3. За поданням кафедри Вчена рада Академії може прийняти рішення про надання дозволу керівництва аспірантами кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Академії, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох з наступних умов:

1) наявність наукової публікації у періодичному виданні, яке включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН (у тому числі у співавторстві);

2) наявність наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України за спеціальністю ОНП, та/або авторських свідоцтв, та/або патентів загальною кількістю п'ять досягнень за останні 5 років;

3) наявність виданого підручника чи навчального посібника, що рекомендований МОН, іншим центральним органом виконавчої влади або вченою радою Академія, або монографії (у разі співавторства – з фіксованим власним внеском);

4) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня;

5) участь у міжнародному та/або вітчизняному науковому проєкті/залучення до міжнародної експертизи;

6) робота у складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН або галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або Акредитаційної комісії, або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН (зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради) науково-методичних комісій з вищої освіти МОН, або робочих груп з розроблення стандартів вищої освіти України;

7) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проєкту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання;

8) організаційна робота в Академії на посадах ректора (проректора), директора навчально-наукового інституту (заступника директора ННІ), завідувача кафедри (заступника завідувача), вченого секретаря Академії, відповідального секретаря приймальної комісії та його заступника;

9) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради;

10) присвоєння вченого звання професора.

1.4. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

1.5. Науковий керівник, який має ступінь кандидата наук (доктора філософії), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

1.6. На здійснення наукового керівництва над дисертацією роботою одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження (5 годин на місяць).

1.7. Рішенням вченої ради Академії аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

II. ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

2.1. Науковий керівник зобов'язаний:

- здійснювати наукове керівництво роботою аспіранта над дисертацією;

- надавати аспіранту консультації щодо змісту і методології наукових досліджень;

- сприяти публікації наукових статей аспірантами з наукового напрямку підготовки дисертації:

- 1) у фахових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України,

- 2) у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, або закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (щонайменше одна стаття);

- контролювати виконання аспірантом індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

- забезпечувати та контролювати проходження педагогічної практики аспірантом;

- сприяти проходженню захисту дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, згідно з календарним планом його наукової роботи до завершення навчання в аспірантурі;

- відповідати перед вченою радою Академії за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

2.2. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне проходження аспірантом атестацій про виконану навчально-наукову роботу за звітний період, а також проходження педагогічної практики.

Науковий керівник повинен бути присутнім на засіданнях кафедри і вченої ради Академії, на яких проводиться атестація аспірантів. Висновок наукового керівника є вирішальним.

2.3. Після отримання остаточного варіанту дисертаційної роботи науковий керівник:

- складає письмовий висновок, в якому характеризує якість роботи, зазначає її позитивні сторони, особливу увагу звертає на недоліки, здійснює оцінку роботи здобувача в процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану, мотивуючи можливість або недоцільність подання дисертаційної роботи на попередній розгляд на засіданні кафедри та проходження попередньої експертизи (міжкафедрального семінару);

- разом із завідувачем кафедри погоджує пропозиції щодо учасників попередньої експертизи (міжкафедрального семінару) та рецензентів, які надають висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2.5. У своїй повсякденній роботі науковий керівник аспірантів повинен:

- постійно підвищувати свою кваліфікацію і комунікаційні навички;
- прагнути до вивчення та впровадження передового досвіду керівництва науковими дослідженнями;

- показувати приклад порядності, толерантності та поваги до чужої думки, надавати допомогу своїм аспірантам в оволодінні навичками й уміннями наукової полеміки та дискусії;

- разом із аспірантом дотримуватись принципів академічної доброчесності, використовуючи у науковій та дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та коректно посилатися на них.

2.5. Якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.

III. ЗМІНА НАУКОВОГО КЕРІВНИКА АСПІРАНТА

3.1. Зміна наукового керівника аспіранта проводиться у таких випадках:

- за взаємною згодою наукових керівників, які засвідчують її своїми підписами на заяві аспіранта;

- у разі зміни напряму дисертаційної роботи (його теми та/або мети, об'єкта чи предмета);

- неможливості науковим керівником виконувати свої обов'язки (смерть, важка хвороба, звільнення з Академії, тривале відрядження (більше 6 місяців)).

3.2. Зміна наукового керівника аспіранта ухвалюється рішенням вченої ради Академії і вводиться у дію наказом ректора.

3.3. Для розгляду питання щодо зміни наукового керівника аспірант:
- пише заяву на ім'я голови вченої ради Академії, яка розглядається на засіданні кафедри (до якої прикріплений аспірант) та вченої ради Академії;
- додає до заяви обґрунтування теми дисертаційної роботи (з підписами наукового керівника та аспіранта), рішення засідання кафедри;
- на підставі рішення вченої ради Академії аспірант пише заяву на ім'я ректора, в результаті чого зміна наукового керівника вводиться в дію наказом ректора. Форми заяв наведені у додатках.

3.4. У випадку зміни наукового керівника, у зв'язку зі звільненням з Академії, науковий керівник, який звільняється, до моменту подання заяви на звільнення зобов'язаний розглянути питання про зміну наукового керівника свого аспіранта на засіданні кафедри та надати йому пропозиції нових наукових керівників.

3.5. При необхідності зміни наукового керівника, у разі не подання аспірантом заяви про зміну наукового керівника, кафедра (до якої прикріплений аспірант), врахувавши спеціальність та тематику дисертаційної роботи здобувача, зобов'язана призначити наукового керівника серед відповідних науково-педагогічних працівників Академії.

IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Це Положення розглядається й ухвалюється Вченою радою Академії.

4.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються Вченою радою Академії за поданням завідувача науково-організаційного відділу та аспірантури.

Розробники:

Тимошенко М.М., професор кафедри екології та екологічного контролю, кандидат технічних наук, доцент

Риженко Н.О., завідувачка кафедри екології та екологічного контролю, доктор біологічних наук, професор

Мазурок В.С., начальниця науково-організаційного відділу та аспірантури

Кирилюк Н.Д., начальниця юридичного відділу

Додаток 1

Голові Вченої ради ДЗ «ДЕА»
професору Бондарю О.І.

аспіранта третього року очної
(вечірньої) форми навчання зі
спеціальності 183 – технології
захисту навколишнього середовища
ННІ екологічної безпеки та
управління

Василенка Миколи Івановича

Заява

Прошу Вас на засіданні Вченої ради змінити мені наукового керівника з доктора технічних наук, професора кафедри екологічної безпеки Іваненка Петра Івановича на доктора технічних наук, доцента, завідувача кафедри технологічних процесів захисту довкілля Петренка Віталія Володимировича та затвердити / перезатвердити (у разі зміни теми) тему кандидатської дисертації у редакції: «Обґрунтування режимних параметрів вібраційного очищення радіоактивно забруднених металевих поверхонь» у зв'язку зі звільненням Іваненка Петра Івановича з Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (*або інша причина*).

Дата (підпис)

Візи:

- попередній науковий керівник аспіранта,*
- новий науковий керівник аспіранта,*
- начальник науково-організаційного відділу
та аспірантури*

Додаток 2

Ректорові ДЗ «ДЕА» Бондарю О.І.
аспіранта третього року очної
(вечірньої) форми навчання зі
спеціальності 183 – технології
захисту навколишнього середовища
кафедри технологічних процесів
захисту довкілля ННІ екологічної
безпеки та управління
Василенка Миколи Івановича

Заява

Прошу Вас затвердити рішення Вченої ради змінити мені наукового керівника з доктора технічних наук, професора кафедри екологічної безпеки Іваненка Петра Івановича на доктора технічних наук, доцента, завідувача кафедри технологічних процесів захисту довкілля Петренка Віталія Володимировича та затвердити / перезатвердити (у разі зміни теми) тему кандидатської дисертації у редакції: «Обґрунтування режимних параметрів вібраційного очищення радіоактивно забруднених металевих поверхонь» у зв'язку зі звільненням Іваненка Петра Івановича з Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (або інша причина). Дата (підпис)

Візи:

- попередній науковий керівник аспіранта,
- новий науковий керівник аспіранта,
- начальник науково-організаційного відділу та аспірантури